

Fra opvaske på Christiania til prisbelønnet digter

Pris: Gregory Pardlos drøm om at blive digter fik næring under et ophold i København. Efter en broget tilværelse modtog den sorte amerikaner forleden Pulitzer-prisen i poesi. »Det var som at få et guldur og en pensionsordning.«

JØRGEN ULLERUP
Jyllands-Postens korrespondent
jorgen.ullerup@jp.dk

NEW YORK

Gregory Pardlos erindringer om Danmark er overdryset med eventyr. De topløse piger i Kongens Have, nationalrusen over den uventede danske EM-triumf i 1992 og cykler alle vegne i byen.

Måske inspireret af de sidste kommer den amerikanske Pulitzer-prisvinder rullende på et skateboard til interviewet på en café i Brooklyn. I T-shirt og forvaskede jeans og ledsaget af sin datter Sara på løbehjul.

I 1991 forelskede Pardlo sig i danske Maya, og samme år flyttede han til København for at blive gift og blive dansker. Juledag lurede den første slange i paradiset dog allerede i paskontrollen i Kastrup. Amerikaneren ankom med en enkeltbillet og 400 dollars i kontanter. De danske myndigheder mistænkte ham med rette for at planlægge at blive i landet og overvejede at sende ham tilbage. Han blev reddet i sidste øjeblik af sin kommende svigerfar, Tom Reeves, der kørte i lufthavnen og garanterede for ham.

Efter en måned som avisbud i den barske danske vinter fik Pardlo arbejde som opvaske på Spiseloppen på Christiania. Selv om fristaden dengang var et råt sted, hvor han nødigt færdedes alene om aftenen, står oplevelsen i et romantisk skær.

Han følte sig privilegeret over at være en del af et kunstnerisk eksperiment. Alle skulle være lige, husker han, og når børn så en Porsche i gaden, fik den helt automatisk en ridse i lakken med en nøgle.

Racisme i Danmark

Narkohandlen i Pusher Street var dengang kontrolleret af rockere.

»Som gode socialister gav de drikkepenge, der blev delt ud til alle, også til mig ude i opvasken. Sjældent i form af penge, men derimod en lille klump hash,« husker Pardlo og rynker panden for at hive andre minder frem fra et kvart århundredes glemsel.

Jo, det var svært at vænne sig til smagen af marineret sild, husker han; det gik væsentligt nemmere med øl og skumbananer. Men som sort amerikaner følte han sig velkommen i Danmark. Hudfarve spillede en mindre rolle end nationalitet. Han blev således afvist, da han forsøgte at hænge ud med sorte fra Afrika og Caribien. Danskerne var mere optaget af, hvilken kriminel bande han var medlem af i New York, for det måtte han jo være.

»Jeg fandt ud af, at racismen også trivedes i Danmark, men at den havde andre skillelinjer end hjemme i USA. Jeg var chokeret over at se ligegladheden med grønlandere, og det gav en kraftig ridse i opfattelsen af, at jeg var landet i et utopia.«

Med sin svigerfar som lærer kæmpede Pardlo en brav kamp for at lære det danske sprog. Det lykkedes så godt, at han uopfordret oversatte nogle af Niels Lyngsøs digte til engelsk og sendte dem ud på internettet. Uden tilladelse.

Efter et første pinligt møde førte det til et nært venskab med den danske digter. Pardlo oversatte siden hele Lyngsøs bog til engelsk og vandt et oversættelseslegat på 10.000 dollars fra National Endowment for the Arts i 2005.

Disciplin som soldat

I dag læser og skriver han stadig dansk. Han er ikke meget for at tale det, men giver dog et par prøver på udtryk, hvoraf ikke alle egner sig til at blive trykt her.

Ni måneder blev det til i København i 1992 og flere besøg i de følgende år. Ægteskabet med Maya varede i fem år, og hun fulgte i en periode med til USA for at drive Pardlos bedstefars jazzklub i New Jersey. I dag bor hun i Barcelona. De to er stadig nære venner.

København var blot et stop i en tilværelse fyldt med hurtige op- og nedture. Tæppet blev revet væk under middelklassefamilien i Willingboro i New Jersey, da præsident Ronald Reagan efter en lang strejke blandt luftkontrollører i 1981 fyrede hans far. Pardlo var dengang 12 år og

oplevede i de følgende år en familie i krise.

Forholdet til hans far var anspændt, men Pardlo var tæt på sin mor. Han havde ikke arvet hendes talenter som maler og grafiker, men var god til at skrive. Alligevel gik han efter en karriere som advokat, da han efter high school begyndte på Rutgers University. Men han kedede sig hurtigt og valgte i stedet at prøve kræfter med det amerikanske Marine Corps. Der lærte han disciplin.

Først nogle år efter København begyndte karrieren som forfatter for alvor. Han fik en uddannelse på Rutgers og på New York University, blev optaget i en forening af sorte amerikanske digtere, men fik elendige anmeldelser. Det gjorde ondt.

Stress og alkohol

For sin første bog, "Totem", i 2007 modtog Pardlo en af USA's fornemste bogpriser, The American Poetry Review og Honickman Prize. Men bogen solgte dårligt. Den var for kompliceret, erkender han nu. Dommerne elskede den, publikum mindre.

Ved hjælp af forskellige job som underviser sørgede Pardlo for familien hjemme i rækkehuset i Brooklyn, hvor han de seneste 10 år har boet sammen med sin kone, Ginger Romero, fra El Salvador og døtrene Sara og Fita på 10 og 7 år.

Pardlos anden digtsamling, "Digest", blev afvist af

alle de store forlag, da den lå klar til tryk i 2010. Året efter blev forfatterens egen familie truet af opløsning, da stress og evig pendling mellem New York og et job som underviser på George Washington-universitet i Washington førte ham ud i alkoholmisbrug. Han vågnede op i tide og besluttede ikke mere at røre alkohol.

"Digest" udkom først i 2014 på et lille forlag. Forleden vandt den overraskende USA's fornemme Pulitzerpris. Den blev fremhævet for at beskæftige sig med de nære ting. Pardlo skriver om dagligdagen, sin familie, og sit kvarter, Bedford-Stuyvesant i Brooklyn, der engang lige som Harlem i den anden ende af linje A i undergrunden var et sort kvarter, men nu er under hastig forandring.

Inden prisen havde bogen kun solgt ca. 1.500 eksemplarer. Nu har forlaget trykt 10.000 flere.

Tilbage til Danmark

»Pulitzer-prisen har ændret alt. Jeg følte, at jeg fik et guldur og en pensionsopsparing. Nu skal jeg ikke længere være nervøs for kritikken eller for at få lov til at udgive. Jeg kan forvente, at mine bøger sælger mere, og jeg har frit valg på hylden, når det gælder job og foredrag,« siger digteren, der allerede har ansat en personlig assistent til at tage sig af interviews og foredrag.

Han er i færd med at færdiggøre en ph.d. på City University of New York og en ekstra master på Columbia-universitetet, hvor han også underviser. Når det er færdigt, vil Gregory Pardlo gerne et smut tilbage til Danmark. Han vil lede efter en tekst, han for 25 år siden skrev på sin daværende svigermors computer i Helsingør, og han vil gerne møde flere danske digtere. Eventyrlysten er intakt.

»Der følger et ansvar med prisen, og det vil jeg bruge til at hjælpe andre digtere på vej. Jeg vil f.eks. gerne oversætte flere danske værker, som ikke er kendt udenfor Danmark.«

Samtidig vil han tale med Niels Lyngsø om at oversætte sine egne bøger til dansk.

BLÅ BOG

Gregory Pardlo.

- **1968:** Født den 24. november i Philadelphia, Pennsylvania.
- **1986:** Willingboro High School, New Jersey.
- **1987-1989:** United States Marine Corps Reserves.
- **1999:** Rutgers University, bachelor i engelsk litteratur.
- **2001:** New York University, master i poesi.
- **2016:** Columbia University, forventet master.
- **2016:** City University of New York (CUNY), forventet ph.d. i engelsk.
- **Bøger:** "Totem" i 2007 og "Digest" i 2014.
- **2015:** Pulitzer-prisen i poesi.



Gregory Pardlo med sin 10-årige datter Sara på caféen Alice's Arbor i Classon Ave. i Brooklyn. Foto: Anne Holland



Læs mere på
mit.jp.dk/arrangementer

Hindsgavl Festival

Hindsgavl Festival er én af Nordens førende internationale klassiske musik-festivaler. Den forløber over 11 dage, hvor musikere og publikum bor side om side i de smukke omgivelser på Hindsgavl Slot ved Middelfart.

Tag med på festival og oplev mødestedet for klassiske topmusikere, yngre talenter og komponister. Foruden koncerterne kan du deltage i åbne prøver, diskussionsfora, musikintroduktioner, rundvisning på slottet, cykel-og gåture i omgivelserne og meget mere.

Dagsbillet uden overnatning

Pris inkl. arrangementer, aftenbuffet og et glas vin til aftenkoncerten:

JP-abonnenter: 514 kr.
Andre: 605 kr.

Vælg en eller flere af følgende datoer:
12., 13., 14., 15. og 16. juli

Dagsbillet med overnatning

Pris inkl. arrangementer, aftenbuffet, et glas vin til aftenkoncerten og morgenbuffet:

JP-abonnenter: 931 kr.
Andre: 1.095 kr.

Vælg en eller flere af følgende datoer:
6., 7., 8., 9., 12., 13., 14., 15. og 16. juli

Læs mere og bestil på
mit.jp.dk/arrangementer
eller ring på 8738 3838